

LIITOKOKOUSALOITE 2019 KEHITYSVAMMAISTEN TUKILIITON LIITOKOKOUKSELLE**Työelämä**

Heikoimmassa asemassa olevain kehitysvammaisten ihmisten työ- ja päivätoimintapaikkojen säilyvyys tulee Kehitysvammaisten Tukiliiton kannanotoillaan taata ja niitä pitää myös kehittää. Päiväaikainen toiminta (työ- ja päivätoiminta) on toimintakykyä ylläpitävä palvelu, joka soveltuu useimmille kehitysvammaisille henkilöille.

Toimintakeskuksista tai vastaavista pitää säätää laissa, jotta ne pysyvät kehitysvammaisille työelämän vaihtoehtoina ja saavat rahoitusta myös tulevissa maakunnissa. On vaarana, että toimintakeskuksia lopetetaan ja yhdistellään, kun kyse on tulevaisuudessa työtoiminnan osalta sosiaalihuoltolain mukaisesta palvelusta.

Työtoimintaa tulee kehittää sisällöllisesti ja määrällisesti vastaamaan asiakkaan tarpeita ja toiveita. Tavoitteena tulee olla mielekäs päiväaikainen toiminta, jossa kehitysvammainen henkilö kokee olevansa arvokas osa yhteiskuntaa. Tämä voi olla päivätoimintaa, työtoimintaa, tuettua työtä tai jotain ihan uutta.

Palkkatyö ja avotyö edellyttää että, Kehitysvammaisten Tukiliiton tulee vaatia työnantajille riittävästi tukea (esim. työnohjaajien määrän ja toiminnan lisäämistä, esim. Ruotsin Samhall-järjestelmää mukaillen), jotta he voivat ottaa vajaakuntoisen töihin. Tuki ei ole pelkästään ohjausta ja neuvontaa, vaan sen pitää kannustaa työnantajia tarjoamaan töitä samalla palkalla vajaakuntoisille kuin muille. Näiden uudistusten toteuttaminen vaatii Kehitysvammaisten Tukiliitolta vahvaa ja innostavaa otetta valtiovallan suuntaan.

Työelämään osalliseksi pääseminen edellyttää, että Kehitysvammaisten Tukiliiton tulee huolehtia jäsenistönsä jatko-opintomahdollisuuksien lisäämisestä ja monipuolistamisesta (mm. oppisopimusmahdollisuuden lisääminen). Liiton tulee vaatia riittäviä resursseja kehitysvammaisten jatko-opintoihin.

Kehitysvammaisten Tukiliiton tulee edistää eläkkeen ja palkkatulon yhteensovittamista yhä kannustavammaksi. Näin mahdollistetaan työajan vaihtelu kehitysvammaisten omien toiveiden, kykyjen ja kiinnostuksen mukaan.

16.1.2019

Kaarinan Kehitysvammaisten Tuki ry
Killin Kehitysvammaisten Tuki Ry
Turun seudun Kehitysvammaisten Tuki ry

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Kunnan sosiaalihuoltona järjestämä työ- ja päivätoiminta on tärkeässä osassa, kun puhutaan kehitysvammaisten ihmisten mielekkästä päiväaikaisesta toiminnasta, osallisuuden ja työllistymisen tukemisesta. Näiden palvelujen tuottamisessa toimintakeskukset ovat ratkaisevassa asemassa. Lakien ja palvelurakenteiden uudistuessa on tärkeää varmistaa aloitteen mukaisesti toimintakeskusten säilyminen kirjaamalla niiden olemassaolo lakiin. Toimintaa tulee kehittää sisällöllisesti, jotta asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin voidaan vastata. Palveluun osallistumisen pitää olla mahdollista kaikille sitä tarvitseville.

Kehitysvammaisten Tukiliitto on ollut keskeisenä toimijana Kehitysvamma-alan neuvottelukunnan Työn ja päivätoiminnan valiokunnassa laatimassa Osallisuutta ja työllistymistä edistävän toiminnan laatukriteereitä. Laatukriteereiden avulla halutaan kehittää toimintakeskusten toimintaa tukemaan osallisuutta ja työllistymistä. Laatukriteereiden valmistumisen jälkeen Kehitysvammaisten Tukiliitto on vaikuttanut levittämällä tietoa kriteereistä, kouluttamalla toimintakeskusten työntekijöitä ja julkaisemalla kriteerit selkokielisenä oppaana. Kehitysvammaisten Tukiliitto jatkaa edelleen tätä vaikuttamistyötä.

Jotta useammalla kehitysvammaisella ihmisellä olisi asuinpaikkakunnasta riippumatta mahdollisuus työllistyä palkkatyöhön, on työhönvalmennuspalvelun saatavuutta lisättävä. Näyttöön perustuva työhönvalmennus on usein palkkatyöhön pääsyn edellytys. Kehitysvammaisten Tukiliitto vaatii näyttöön perustuvan työhönvalmennuksen saamista palveluvalikkoon ja mahdolliseksi kaikille sitä tarvitseville. Lisäksi Kehitysvammaisten Tukiliitto neuvoo palkkatuen ja työolosuhteiden järjestelytuen hyödyntämisestä työllistämisen tukena.

Kehitysvammaisten Tukiliitto vaatii, että kehitysvammaiset nuoret voivat hakeutua opiskelemaan aloille, joille he itse haluavat ja, joista on todellinen mahdollisuus päästä palkkatöihin. Jatko-opintomahdollisuuksien paranemiseen vaikutetaan verkostoyhteistyönä muun muassa Tavoite24-verkoston ja Vammaisfoorumin kanssa.

Eläkkeen ja palkan yhteensovittamista on tehtävä kannustavammaksi, kuten aloitteen tekijätkin toteavat. Vammaisfoorumi ja Kehitysvammaisten Tukiliitto osana sitä vievät eteenpäin niin sanottua lineaarista mallia palkan ja eläkkeen yhteensovittamisesta. Malli huomioi joustavammin palkan ja eläkkeen yhteensovittamisen kuin nykyinen työkyvyttömyyseläkkeen ansaintaraja. Tulevaisuudessa liitto tulee edellyttämään eri vammaryhmien yhdenvertaista huomiointia sosiaaliturvan ja palkan yhteensovittamisessa.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen vastauksen.